

Finanšu ministrija

Publiskās un privātās partnerības projektu statistiskā uzskaite un ietekme uz budžetu

Nils Sakss

Finanšu ministrijas Fiskālās politikas departamenta direktors

2021.gada 9. decembris

Finanšu ministrija

Kas ir PPP – statistiķa skatījums

Privātā un publiskā partnerība – plaši lietots jēdziens.

Bet statistikas jomā PPP ir **ILGTERMIŅA** līgumiskās attiecības starp **PUBLISKO** un **PRIVĀTO PARTNERI**¹, kuras ietvaros tiek veikti **REGULĀRI MAKSĀJUMI** pretim saņemot **PAKALPOJUMU**, kas tiek nodrošināts ar noteiktu **AKTĪVU**.

PPP gadījumā visus vai lielāko daļu no privātā partnera ieņēmumiem veido publiskā partnera maksājumi, savukārt koncesijas gadījumā – lielāko daļu ieņēmumu veido maksājumi no lietotājiem. Tā rezultātā uzskaites nosacījumi ir atšķirīgi.

¹ – *privātais partneris ir institucionāla vienība ārpus vispārējās valdības sektora. Turklāt jāņem vērā, ka uzņēmumiem, kas ietilpst publiskajā sektorā (t.i. uzņēmumi, kurus kontrolē vispārējās valdības institūcijas), tiek piemēroti stingrāki nosacījumi.*

Finanšu ministrija

Kāpēc statistiķiem interesē PPP?

Nepieciešamība noteikt aktīvu piederību – publiskā vai privātā partnera īpašumā.

Statistikas iestādēm (CSP, Eurostat) ir svarīga **EKONOMISKĀ, nevis juridiskā piederība.**

Aktīvu ekonomiskās piederības identifikācija ir nepieciešama, lai novērstu, ka ES dalībvalstis PPP projektu aizsegā apiet ES fiskālos nosacījumus.

Pamatojoties uz aktīvu ekonomisko piederību, ir divi iespējamie varianti, kā uzskaitīt aktīva radīto ietekmi:

1. Ja aktīvs tiek klasificēts privātā partnera īpašumā – ietekme uz budžetu un parādu tiek izlīdzināta līguma darbības periodā caur regulārajiem maksājumiem;
2. Ja aktīvs ir piederīgs publiskajam partnerim – ietekme uz budžetu un parādu pilnā apjomā rodas aktīva iegūšanas, būvniecības vai atjaunošanas posmā.

Finanšu ministrija

Kā noteikt ekonomisko piederību? (I)

Aktīvi var tikt uzskatīti par piederīgiem privātajam partnerim, ja pastāv pārlicinoši pierādījumi, ka privātais partneris uzņemas **absolūti lielāko daļu risku** un gūst **absolūti lielāko daļu ieguvumu**.

Lai novērtētu risku un ieguvumu sadali starp partneriem, tiek analizēts:

1. būvniecības risks;
2. pieejamības risks;
3. pieprasījuma risks;
4. citi ietekmējošie faktori – valdības finansēšana, garantijas/galvojumi, pirmstermiņa līguma pārtraukšanas nosacījumi, *force majeure* nosacījumi u.c.

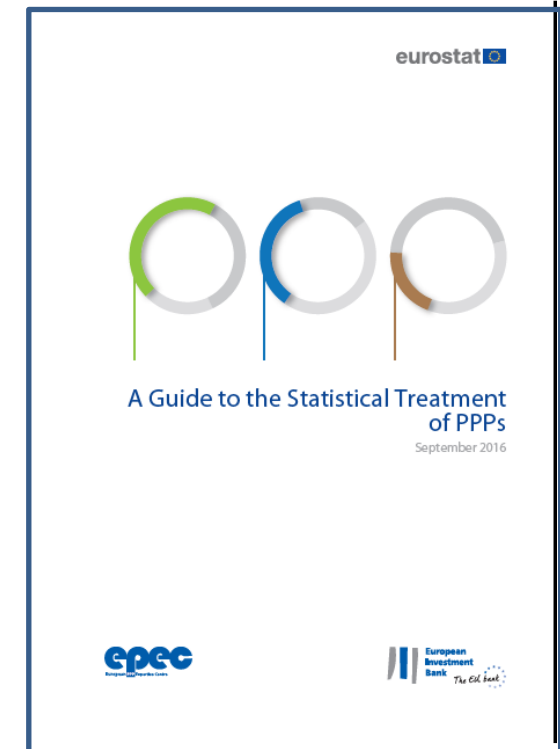

Finanšu ministrija

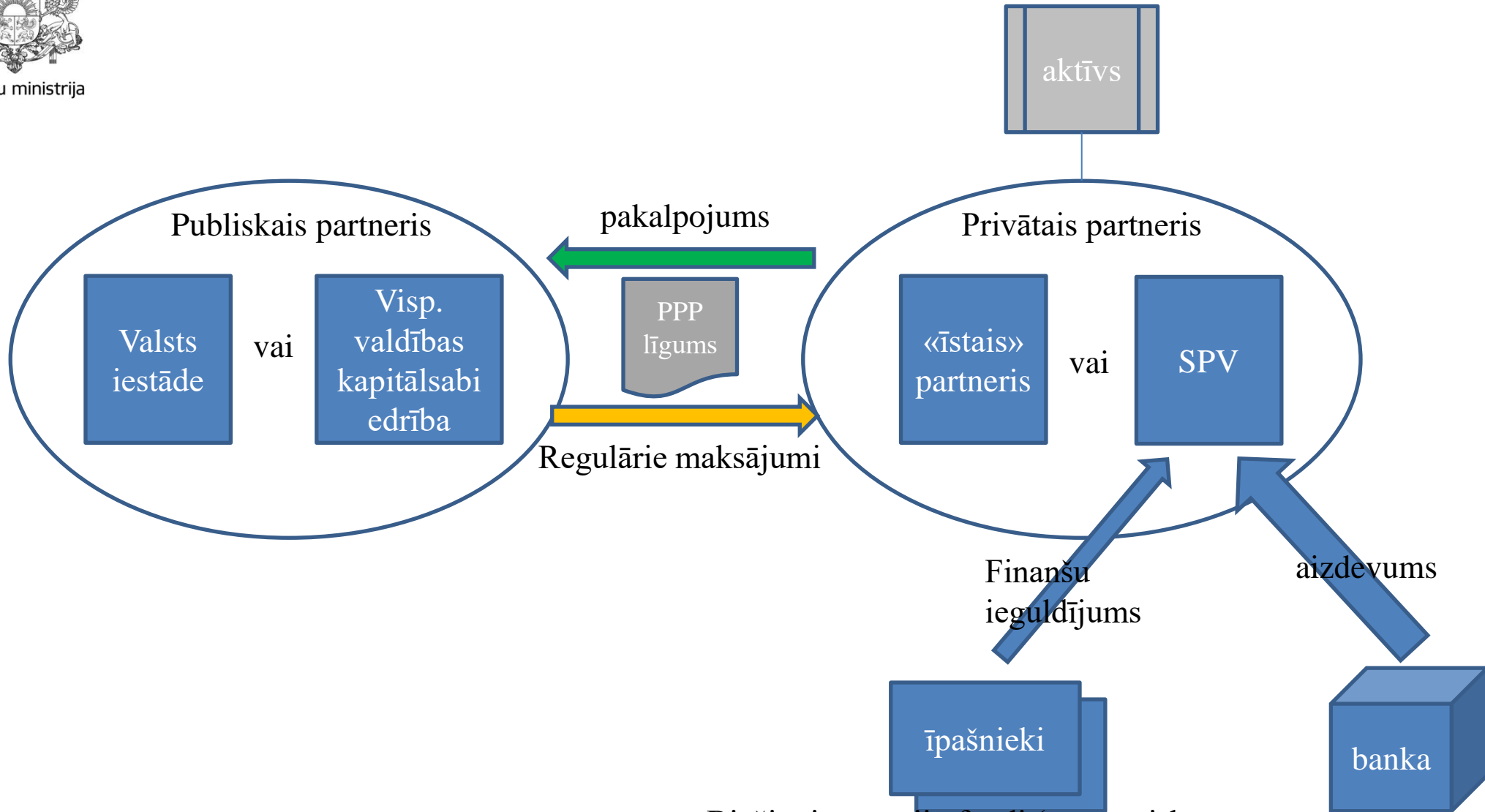
Kā noteikt ekonomisko piederību? (II)

Metodoloģija ir aprakstīta EKS2010 regulas A pielikumā, Valdības budžeta un parāda rokasgrāmatā, kā arī Eurostat un EPEC izdotajās PPP statistiskās uzskaites vadlīnijās un *Eurostat* skaidrojumos un padomos dalībvalstīm.

Lai gan metodoloģiskais materiālu kopums ir apjomīgs un detalizēts, tas neatrunā visas iespējamās situācijas. Turklāt metodoloģijā atrunātos nosacījumus ne vienmēr ir iespējams veiksmīgi interpretēt, lai ievērotu ne tikai nosacījumu burtu, bet garu. Ņemot to vērā, attiecībā uz lielajiem projektiem var rasties nepieciešamība līguma projektu saskaņot ar kompetentajām statistikas iestādēm.

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ea7c19f7-9146-11e8-8bc1-01aa75ed71a1/language-en>

Bieži – investīciju fondi (augsts risks, augsta atdeve, augsta ekspertīze)

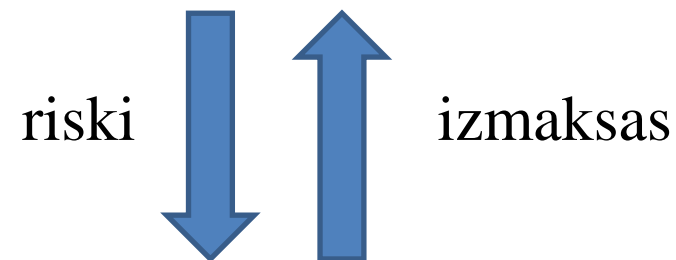

Finanšu ministrija

Risku politika

Ar statistiskās uzskaites riskiem saistītie PPP līgumu nosacījumu galvenie jautājumu bloki

The project site
Design and construction of the asset
Operation and maintenance of the asset
The payment mechanism
Other payment arrangements
Compensation, relief and force majeure events
Changes to the PPP contract
Changes in law
Insurance
Warranties and indemnities
Early termination of the PPP contract
Compensation on early termination of the PPP contract
Expiry of the PPP contract
Financing arrangements
Government influence

Risku gradācija un ietekme uz atzinumu par statistisko uzskaiti

According to Eurostat, there would be a strong presumption that the PPP is off balance sheet for government if, after step 2, it has:

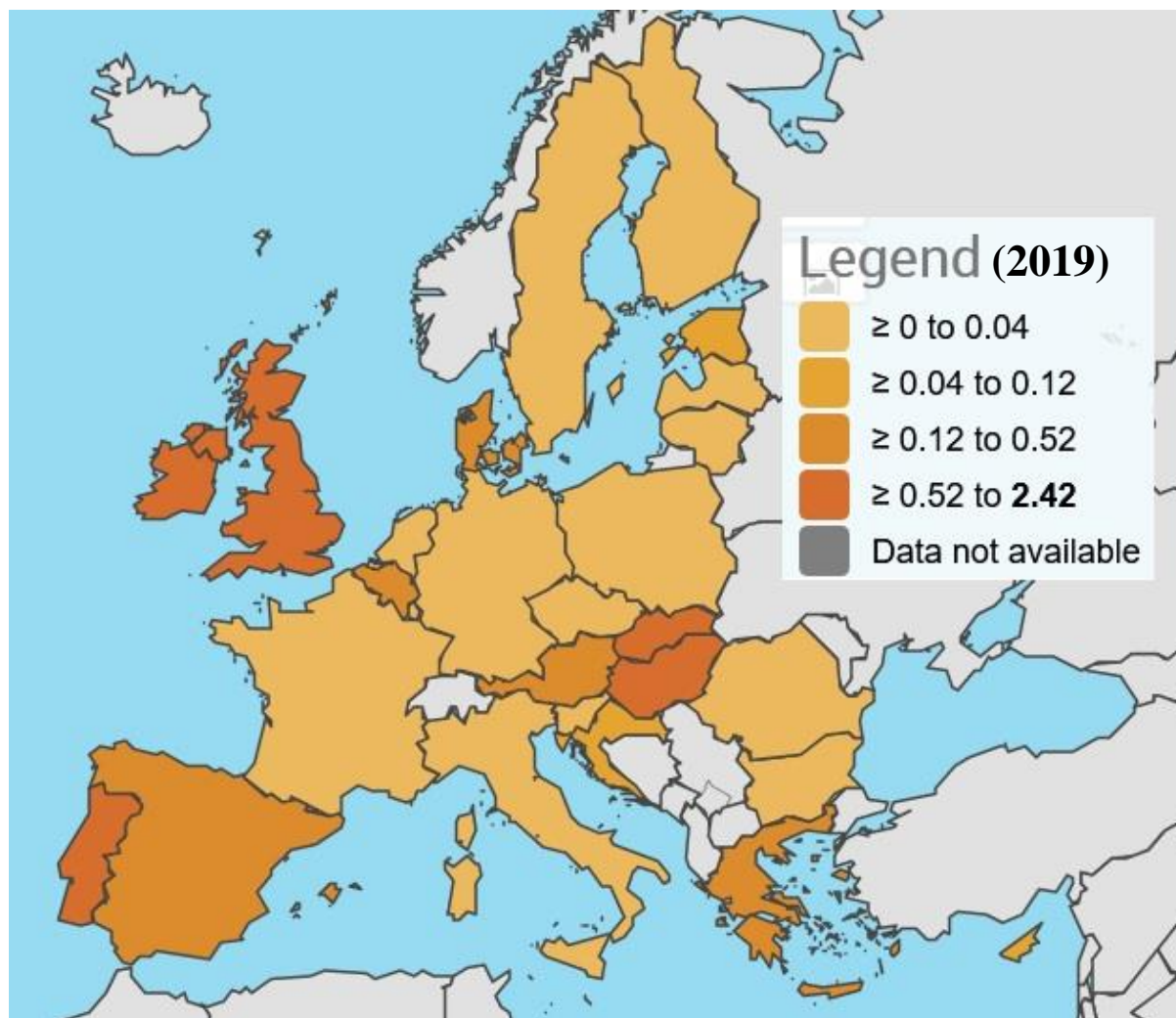
- no more than one VERY HIGH importance provision, no HIGH importance provisions and no more than two MODERATE importance provisions; or
- no VERY HIGH importance provisions, no more than two HIGH importance provisions and no more than one MODERATE importance provision; or
- no VERY HIGH importance provisions, no more than one HIGH importance provision and no more than four MODERATE importance provisions; or
- no VERY HIGH importance provisions, no HIGH importance provisions and no more than seven MODERATE importance provisions.

If a PPP has a combination of VERY HIGH, HIGH and/or MODERATE provisions that does not fall within one of the thresholds listed above, there is a strong likelihood that Eurostat will conclude that the project is on balance sheet for government.

Finanšu ministrija

No PPP projektiem izrietošās potenciālās saistības 2010.-2019.gadam (ES27+AK)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010-2019
Belgium	0,00	0,00	0,02	0,05	0,26	0,28	0,29	0,34	0,34	0,37	...
Bulgaria	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Czechia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Denmark	na	na	na	0,13	0,12	0,22	0,21	0,20	0,19	0,19	...
Germany	na	na	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Estonia	na	na	na	0,22	0,19	0,17	0,14	0,12	0,09	0,07	...
Ireland	na	na	na	0,74	0,72	0,57	0,69	0,74	0,69	0,66	...
Greece	0,00	0,00	0,01	0,01	0,03	0,08	0,13	0,13	0,15	0,15	...
Spain	na	na	na	0,35	0,36	0,35	0,35	0,33	0,28	0,27	...
France	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Croatia	0,16	0,15	0,15	0,13	0,13	0,12	0,11	0,10	0,09	0,08	...
Italy	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	...
Cyprus	0,12	0,11	0,11	0,11	0,13	0,12	0,11	0,09	0,09	0,08	...
Latvia	0,10	0,11	0,14	0,30	0,34	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	...
Lithuania	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,03	...
Luxembourg	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hungary	2,52	2,40	2,31	2,15	1,93	1,76	1,64	1,46	1,29	1,13	...
Malta	0,10	0,09	0,09	0,08	0,07	0,07	0,06	0,06	0,05	0,05	...
Netherlands	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Austria	0,02	0,02	0,02	0,03	0,06	0,07	0,07	0,10	0,10	0,12	...
Poland	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Portugal	3,75	3,76	3,80	3,62	3,42	3,18	2,96	2,71	2,47	2,26	...
Romania	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Slovenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Slovakia	0,00	1,44	1,35	1,28	1,21	2,97	3,15	2,91	2,64	2,42	...
Finland	0,00	0,00	0,00	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	...
Sweden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
United Kingdom	2,07	2,05	1,92	1,82	1,68	1,64	1,50	1,37	1,21	1,09	...

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!